

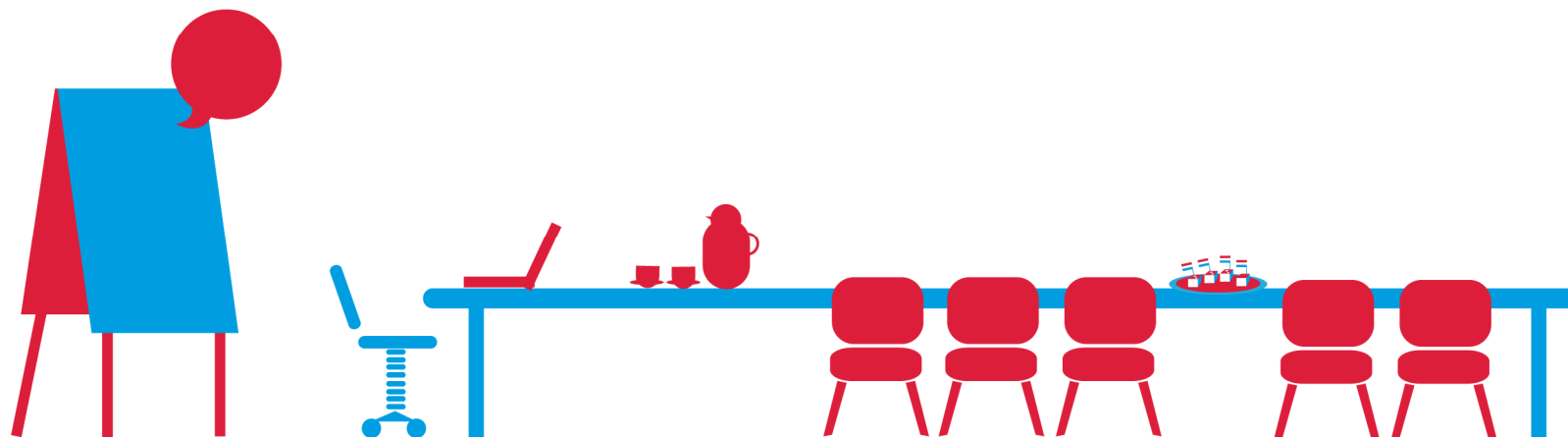


de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

De Kinderombudsman

Erasmus Universiteit Rotterdam

31 mei 2013





de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Terugblik

Het onderzoek naar de bijzondere curator



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

De stem en het belang van het kind

- 12 IVRK: het kind heeft het recht om zijn of haar mening te geven over alle zaken die het kind aangaan.
- Artikel 3 IVRK: het belang van het kind moet voorop staan bij alle maatregelen die kinderen aangaan. De overheid moet het welzijn van alle kinderen bevorderen en houdt toezicht op alle voorzieningen voor de zorg en bescherming van kinderen.



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

De bijzondere curator

Artikel 1:250 BW:

Wanneer in aangelegenheden betreffende diens verzorging en opvoeding, dan wel het vermogen van de minderjarige, de belangen van de met het gezag belaste ouders of een van hen dan wel van de voogd of de beide voogden in strijd zijn met die van de minderjarige, benoemt de rechtbank, danwel, indien het een aangelegenheid inzake het vermogen van de minderjarige betreft, de kantonrechter, of, indien de zaak reeds aanhangig is, de desbetreffende rechter, indien hij dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk acht, daarbij in het bijzonder de aard van deze belangenstrijd in aanmerking genomen, op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve een **bijzondere curator** om de minderjarige ter zake, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen.



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Aanleiding

- Kinderombudsman krijgt veel vragen over de positie en rechten van het kind bij met name echtscheidingen en uithuisplaatsingen.
- Bij doorvragen stuit hij op onbekendheid met de figuur van bijzondere curator.



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Verkenning

- Gesprek met raadsheer en bijzondere curator
- Bredere oriëntatie: expertmeeting
- Duidelijk werd dat er grote verschillen bestaan in het land.
- Een beeld werd geschetst van een mooi rechtsfiguur dat op dit moment nog niet goed uit de verf komt.



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Onderzoek uit eigen beweging

- Centrale vraag:
Zijn de stem en de belangen van het kind in de praktijk voldoende gewaarborgd in het huidige Nederlandse Personen- en familierecht en in het bijzonder door de figuur van de bijzondere curator?



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Opzet onderzoek

- Literatuurstudie
- Cijfers over 2011 bij rechtbank Amsterdam, Rotterdam, Leeuwarden en Den Haag
- Enquête onder bijzondere curatoren: juristen en niet-juristen
- Focusgroepen met rechters
- Gesprekken met kinderen
- Vragenlijsten aan Bureaus Jeugdzorg
- Bijeenkomst met vFAS Rotterdam



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Cijfers uit kinderrechtenmonitor 2012

• Aantal echtscheidingen met minderjarige kinderen	19.628
• Aantal minderjarige kinderen betrokken bij echtscheiding	32.678
• Aantal jeugdigen met jeugdbeschermingsmaatregel	50.671
• Aantal lopende ondertoezichtstellingen op 31 december 2010	32.565
• Aantal afgegeven machtigingen uithuisplaatsing	8.609
• Aantal afgegeven verlengingen machtiging uithuisplaatsing	10.409
• Aantal minderjarigen dat gebruik maakt van pleegzorg	24.150
• Aantal kinderen dat bij pleegouder(s) verbleef op 1 januari 2010	15.206



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Cijfers bijzondere curator 2011

rechtbank	Totaal 2011	toewijzingen	1999-2001 (onderzoek Verwey-Jonker)
Rotterdam	2	2	-
Amsterdam	3	1	5
Den Haag	39	27	10
Leeuwarden	3	3	5
TOTAAL	47	33	19



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Bevindingen

Algemeen:

- Weinig toepassing gelet op de cijfers
- Grote verschillen in het land

Verder uitgewerkt naar:

- Vraag
- Benoeming
- Uitvoering



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Vraag

Onbekendheid

- kinderen weten niet *dat* ze om een bijzondere curator kunnen vragen en ook niet *hoe*
- rechters zijn onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheid een bijzondere curator te kunnen benoemen en in welke situaties



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Benoeming

- Aantal lijkt beperkt, geen goede registratie
- Criterium 'belangenconflict' te strikt
- Meerwaarde naast BJZ, RvdK en mogelijkheid van horen door de rechter?
- Eensgezindheid m.b.t. de noodzaak van kwaliteitseisen, opleiding, en protocollen



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Uitvoering

- Specifieke eigenschappen en kwaliteiten
- Afgebakende taak en toezicht
- Financiering niet goed geregeld
 - *Werkzaamheden buiten rechte*
 - *Bijzondere curatoren die niet zijn aangemeld bij Raad voor de Rechtsbijstand*
 - *griffierechten*



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Conclusie

- De stem en de belangen van kinderen dienen voldoende gewaarborgd te zijn in het Nederlandse personen- en familierecht om recht te doen aan het IVRK. Dat is in de praktijk onvoldoende het geval.



de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Aanbevelingen I

1. Ruime interpretatie art. 1:250 BW
2. Meer bekendheid onder burgers en professionals
3. Meer aandacht voor de informele rechtsgang en speciale brievenbus bij rechtbanken
4. Rijpheid in plaats van leeftijdsgrens
5. Kwaliteitsnormen en opleiding bijzondere curator
6. Benoemingsprotocol voor rechters



Aanbevelingen II

7. Heldere en concrete taakomschrijving
8. Financiering in en buiten rechte voor alle bijzondere curatoren
9. Vervallen eigen bijdrage en griffierechten
10. Registratie verzoeken en benoemingen
11. Vertrouw op de eigen en elkaars deskundigheid